

Міністерство освіти і науки України
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
Шуменський університет «Єпископ Константин Преславски»
Міністерство освіти республіки Білорусь
Мозирський державний педагогічний університет імені І.П. Шамякіна
(м. Мозир, Білорусь)
Федеральне міністерство освіти і наукових досліджень Німеччини
Інститут мов (м. Кассель, Німеччина)
Міністерство науки і вищої освіти республіки Польща
Вища лінгвістична школа (м. Ченстохово, Польща)
Узбецький державний університет світових мов
(м. Ташкент, Узбекистан)
Southwest Jiaotong University
(м. Ченду, Китайська народна республіка)

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ
МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ В СУЧАСНОМУ
ПОЛІЕТНІЧНОМУ СУСПІЛЬСТВІ**
(Мелітополь, 27-28 вересня 2018 р.)

Присвячений 95-річчю Мелітопольського державного педагогічного університету імені
Богдана Хмельницького та 25-річчю філологічного факультету

**МАТЕРІАЛИ ІV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

Мелітополь – 2018

УДК 81'24:316.74(06)

ББК 81.4я5

А 43

Конференцію проведено згідно з планом проведення наукових конференцій та семінарів з проблем вищої освіти і науки на 2016 р. (наказ МОН України № 1/9-34 від 21.01.2016 р.)

Редакційна колегія:

Солоненко Анатолій Миколайович – доктор біологічних наук, професор;

Москальова Людмила Юріївна – доктор педагогічних наук, професор;

Коноваленко Тетяна Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент;

Гармаш Олена Леонідівна – доктор філологічних наук, доцент;

Денисенко Надія Валеріївна – кандидат філологічних наук, доцент;

Матюха Галина Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент;

Баранцова Ірина Олександрівна – кандидат педагогічних наук, доцент;

А43 Актуальні проблеми функціонування мови і літератури в сучасному поліетнічному суспільстві: Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (Мелітополь, 27-28 вересня 2018 р.). – Мелітополь: Видавництво МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2018. – 436 с.

У збірнику оприлюднено матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції, яка відбулася у м. Мелітополі 27-28 вересня 2018 р.

Для студентів, аспірантів, викладачів навчальних закладів різних рівнів.

У тезисах збережено орфографію та пунктуацію авторів.

За достовірність та оригінальність викладення матеріалу відповідальність покладається на авторів.

УДК 81'24:316.74(06)

ББК 81.4я5

© Авторський колектив, 2018

<i>в старшій школі в контексті підготовки до ЗНО</i>	269
Караєва Т. В. <i>Blended Learning for ESP Teaching</i>	272
Кисельова А. А. <i>Педагогічні умови формування іншомовної аудитивної компетентності учнів старшої школи</i>	276
Коноваленко Т. В., Жукова Г. Д. <i>Створення умов для ситуативно спрямованого навчання англомовного говоріння</i>	279
Коноваленко Т. В., Рутковська А. М. <i>Психологічні передумови індивідуалізації навчання англійської мови</i>	284
Котлярова В. Ю., Волошко Л. <i>Теоретичні основи навчання творчого письма</i>	288
Котлярова В.Ю., Говаль К.М. <i>Методи збагачення активної англійської лексики учнів молодших класів</i>	292
Котлярова В. Ю., Нікольська І. <i>Переказ як спосіб вдосконалення мовленнєвих умінь</i>	296
Кравець О. О. <i>Анализ современных учебно-методических комплексов, позволяющих преподавать иностранный язык в разноуровневых группах</i>	299
Кривонос І. А. <i>Innovative trends in the teaching of English</i>	302
Кузнєцова Є.Г. <i>Організація навчання школярів з особливими освітніми потребами</i>	305
Левченко Ю. В. <i>Використання відеоматеріалів на уроках англійської мови</i>	309
Магдалінова Т. В. <i>Особливості комунікативних ігор на основі граматики у середніх класах</i>	315
Майсак В. О. <i>Трактування поняття навчальної автономії учня у зарубіжній методиці</i>	318
Матюха Г. В. <i>Педагогіка партнерства в навчанні англійської мови – як ключовий компонент формули нової школи</i>	322
Матюха Г. В., Мігуля К. С. <i>Навчання школярів аудіювання англійською мовою</i>	325
Мілько Н. Є., Третьяков В. <i>Інтеграція процесів навчання та виховання в професійній підготовці майбутніх фахівців</i>	329
Падалко О. С. <i>Використання комунікативного підходу при оволодінні учнями іншомовними лексичними навичками</i>	332
Салюк Б. А. <i>Застосування візуалізації даних під час вивчення англійських модальних дієслів</i>	335
Сидоренко А. О. <i>Науково-дослідницька діяльність як інструмент підвищення якості професійної підготовки студента</i>	339
Соколова А. С. <i>Важливість інтерактивних методів навчання в оволодінні старшокласниками англійською мовою</i>	342
Тарасенко Т. В., Тарасенко М. Р. <i>Фактори підвищення ефективності процесу формування іншомовної комунікативної компетентності</i>	

спілкування, та забезпечити цілий комплекс вимог для невимушеного і змістовного навчання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С.Ю.Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – 273 с.

2. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: підручник [для студентів вищих закладів освіти] / Ніколаєва С.Ю., Бігич О.Б., Бражник Н.О. [та ін.]; за ред. К.І. Онищенко. – К.: Ленвіт, 1999. – 320 с.

3. Писанко М.Л. Оволодіння англомовними стандартами комунікативної поведінки в усному і писемному спілкуванні / М.Л. Писанко, Н.К. Скляренко // Бібліотечка журналу «Іноземні мови». – К.: Ленвіт, 2007. – Вип. 4. – Ч. 2. – 60 с.

Коноваленко Т. В.

Рутковська А М.

Мелітопольський державний
педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

ПСИХОЛОГІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

В останні два десятиріччя в Україні відбулися суттєві зміни соціальних пріоритетів, які знайшли своє відображення у впровадженні гуманістичної парадигми в освітній простір. Причина цього – зростаюче розуміння того, що основною цінністю сучасного суспільства є професійно і соціально

компетентна особистість, здатна до ефективної діяльності в різних сферах. Як зазначає М. Ткаченко, гуманістична освітня парадигма основною цінністю визнає людину, розглядаючи культуру і соціум як взаємопов'язані детермінанти освіти, спрямовані на підтримку процесів індивідуального саморозвитку і самовизначання особистості. Основним завданням освітніх закладів є розвиток особистості, а головним результатом – становлення унікальної індивідуальності учня [4, с. 45].

Гуманістична педагогіка передбачає навчання, центроване на учня й орієнтована на саморозвиток особистості, врахування природної індивідуальності, велику самостійність. Однією з актуальних проблем методики викладання англійської мови у загальноосвітній школі є використання індивідуального підходу. Причини виникнення цієї проблеми викликані невмінням учителів знайти оптимальне поєднання індивідуальних, групових і фронтальних форм роботи при вивченні англійської мови. Інші труднощі пов'язані з визначенням індивідуальних особливостей особистості учня та організацією на цій основі діяльності вчителя, спрямованої на розвиток розумових здібностей кожного учня.

Індивідуалізація процесу навчання англійської мови – це цілісна система, яка охоплює всі сторони та етапи навчально-виховного процесу з означеної дисципліни, а також передбачати комплексне врахування і цілеспрямований розвиток компонентів кожної з підструктур психологічної структури індивідуальності учня, що здійснюють значний вплив на якість оволодіння ним навчальним матеріалом.

Психологічна структура індивідуальності (за К. К. Платоновим) складається з чотирьох підструктур:

- 1) спрямованості (нахили, бажання, інтереси, ідеали, світогляд, переконання та мотиви);
- 2) соціального досвіду (знання, вміння, навички, звички);
- 3) форм відображення (психічні процеси та емоційно-вольові якості особистості, які розвиваються і вдосконалюються в різних видах діяльності);

4) біологічних властивостей (психологічні особливості індивіда, що зумовлюють індивідуальний стиль його діяльності) [3].

У контексті індивідуалізації особливу роль відіграє стиль навчання. Цей термін з'явився у західній педагогіці у 70-х роках минулого століття для позначення індивідуально-своєрідних способів засвоєння інформації у навчальній діяльності. На сьогоднішній день існує велика кількість класифікацій стилів навчання.

У моделі Н. Флемінга пропонується класифікувати стилі навчання за домінуючим каналом сприйняття, і, таким чином, виділяють візуальний, аудіальний та кінестетичний стилі навчання [7].

Д. Колб пропонує такі стилі навчання, як: конвергентний (учні застосовують абстрактне мислення для формування понятійного апарату, активно експериментують); дивергентний (учні спираються на власний досвід, рефлексивне спостереження); асимілятивний (учні застосовують абстрактне мислення для формування понятійного апарату, атакож тяжіють до рефлексивного спостереження); акомодативний (учні спираються на досвід та активно експериментують) [5].

Результатом аналізу ставлення до навчання і когнітивних стилів учнів дослідником А. Ф. Граша стала класифікація, яка включає стилі навчання, орієнтовані на уникнення, участь, суперництво, співпрацю, залежність, незалежність [6].

Визначивши індивідуальний стиль навчання школяра, вчитель має змогу обирати найбільш ефективні методи і прийоми навчання англійської мови. Слід також зазначити, що незважаючи на те, що кожен учень має особистий пізнавальний стиль та надає перевагу певним способам мисленнєвої діяльності, розвиток усіх пізнавальних стилів є передумовою створення широкого спектра навчальних стратегій в учнівському колективі. Саме тому індивідуалізація навчання англійської мови старших школярів покликана не звужувати персональний пізнавальний стиль учнів тільки шляхом підбору завдань, які відповідають їхнім особливостям, а

розширювати можливості формування англомовної комунікативної компетентності шляхом надання різноманітних за характером навчальних завдань та вправ.

Отже, ефективність навчання іноземної мови значною мірою залежить від чіткої і гнучкої організації навчального процесу на уроці, від уміння педагога враховувати реальне засвоєння учнями конкретного програмного матеріалу, а також від індивідуальних особливостей кожного учня. Індивідуалізація навчання англійської мови учнів старшої школи має базуватися на психологічних засадах, що включають вікові особливості школярів та їх індивідуально-психологічні особливості, що у подальшому забезпечить інтелектуальний розвиток через розвиток різних видів пізнавальних стилів засобами англійської мови.

ЛІТЕРАТУРА

1. Акимова М. К. Индивидуальность учащегося и индивидуальный поход / М. К. Акимова, В. Т. Козлова. – М.: Знание, 1992. – 80 с.
2. Николаева С. Ю. Индивидуализация обучения иностранным языкам. – К.: Вища школа, 1987. – 138 с.
3. Платонов К. К. Структура и развитие личности / К. К. Платонов. – М: Наука, 1986. – 254 с.
4. Ткаченко М. В. Развитие професійно значущих якостей майбутніх педагогів (технологічний підхід): Методичний посібник / М. В. Ткаченко. – Одеса: Видавнича організація Одеський юридичний інститут ХНУВС, 2006. – 78 с.
5. David A. Kolb on experiential learning [Електронний ресурс] / Smith M. K. – 2001. – Режим доступу: <http://www.infed.org/biblio/b-explrn.htm>
6. Grasha A. F. Teaching with Style. A Practical Guide to Enhancing Learning by Understanding Teaching & Learning Styles / A. F. Grasha. – University of Cincinnati: Alliance Publishers, 2002. – 372 p.

7. Sternberg R. J. Styles of learning and thinking matter in instruction and assessment / R. J. Sternberg, E. L. Grigorenko, L. Zhang // Perspectives on Psychological Science. – 2008. – Vol. 3. – P. 486-506.

Котлярова В.Ю., Волошко Л.
Мелітопольський державний
педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ НАВЧАННЯ ТВОРЧОГО ПИСЬМА

Сьогодні питання про розвиток творчого писемного мовлення у теорії та практиці навчання іноземних мов є особливо актуальним. У працях зарубіжних авторів аналізуються і узагальнюються основні дидактичні та психологічні принципи навчання творчого писемного мовлення. Навчання писемного мовлення — це найскладніша проблема у процесі навчання іноземних мов.

Кожна людина наділена від природи творчим потенціалом. Рівень прояву творчих здібностей може підвищуватися, знижуватися і залежить від життєвих обставин, мотивацій, характеру педагогічного впливу, інтересу до предмета й інших умов. Вважаємо, що характер педагогічного процесу - найважливіший фактор регулювання творчих здібностей. Педагогічний процес повинен будуватися таким чином, щоб забезпечити надалі прояв і максимально можливий розвиток творчих здібностей [1, с. 23].

Однак, зрозуміло, що розвиток творчих здібностей школярів не може відбуватися без постановки і рішення найрізноманітніших завдань. У практиці шкільного навчання частіше використовуються репродуктивні